

ПРАДМОВА

СЦЯПАН СТУРЭЙКА. Свежы погляд на архітэктурную спадчыну	8

ГАРАДЫ ПАДАЮЦЬ SOS

ІВАН ВАНТУХ. Чаму ні ў каго «няма часу на рэстаўрацыю»? Беларускія помнікі ў сучаснай сітуацыі	11

ВАЛЭРА РУСЕЛІК. Гісторыя руйнавання аднаго места. Гістарычная прастора Горадні ў 2008—2013 гг.	32

«Рэканструкцыя» Каложы, або два мільярды на парафіяльны комплекс	35
Трагедыя гарадзенскага Новага Сьвету	42
Пра дарогі ды гіпэрмаркеты	54
Дзе помнік Максіму Багдановічу?	62
Падсумаваньне з позіркаў у Заўтра	68
Ужо ня «заўтра», але яшчэ ня «ўчора»	72

СЯРГЕЙ ХАРЭЎСКІ, АЛЯКСЕЙ МАХНАЧ. Кропкі незвароту, або пра які Менск можна марыць?	79

Марнасьць закону	82
Мэты і мэтады	89
Плённасьць мараў	93
Пункты незвароту	97

ІРЫНА ЛАЎРОЎСКАЯ, ВАЛЕРЫЙ ФАМІНСКІ.

Знішчэньне Берасця. Па матэрыялах маніторынгу пад эгідай European Urban Institute	102

Механізм знішчэньня	111
Глабальнае «добраўпарадкаванне»	120

ЮРКА КОПЦІК. Гістарычны ландшафт Оршы — хроніка стратаў апошняга дзесяцігоддзя	132

Савецкая ды постсавецкая стандартызацыя	133
Дзяржсвяты	134
Дажынкi	136
Што цяпер?	143

ДАЖЫНКИ І ТРАНСФАРМАЦЫЯ БЕЛАРУСКІХ ГАРАДОЎ

ЗМІЦЕР ГАЛІНОЎСКІ. Гісторыя арганізацыйнага і заканадаўчага афармлення «Дажынак»	147
ТАЦЦЯНА КЕДРЫК. «Дажынкi» і жыццё беларускіх гарадоў у лютэрку прэсы	157
ТАЦЦЯНА ВАДАЛАЖСКАЯ. «Дажынкi» як фактар развіцця беларускіх гарадоў	177
Ад сельскагаспадарчага свята да спосабу пераўтварэння гарадоў	178
Гарады і гарадская прастора як аб'ект развіцця.	181
Паляпшэнне знешняга выгляду, навадзненне парадку, добраўпарадкаванне.	184
Падвышэнне ўзроўню жыцця і рэалізацыя сацыяльных стандартаў.	187
Пераўтварэнні культурнага ландшафту і гарадскога асяроддзя	191
Высновы.	194
СЦЯПАН СТУРЭЙКА. «Дажынкi» і архітэктурная спадчына: магчымасці і выпрабаванні для беларускіх гарадоў	196
Практыка пераўтварэння гістарычных цэнтраў.	199
Дасягненні і страты архітэктурнай спадчыны, звязаныя з «Дажынкамі».	206
Трансфармацыя ідэнтычнасці горада	210
Бабруйск і Орша: супярэчнасці цэласнага ўспрыняцця.	215
Праблема ўдзелу мясцовых супольнасцяў у лёсе гарадской спадчыны	221
Вынікі даследавання	222
НАТАЛЛЯ АГАРЭЛЬШАВА. Спіс фактычных пераўтварэнняў, здзейсненых падчас падрыхтоўкі да рэспубліканскіх «Дажынак» у 1996—2012 гг.	225

ЗАМКІ І КУЛЬТУРНЫЯ ЛАНДШАФТЫ

ПАЛІНА ВАРДЭВАНЯН, НЭЛІ ДАРАШКЕВІЧ, ІГАР РАХАНСКІ. Гальшанскі замак: рэінкарнацыя руін	235
У пошуках канцэпцыі экспанавання руін	236
Чаму нельга рабіць «як заўсёды»?	238
Музефікацыя тэрыторыі: асновы канцэпту.	241
Асноўныя палажэнні новай канцэпцыі	243
Як гэта будзе выглядаць?	247
Высновы.	258

НАТАЛІЯ ЗЕНЬКА. Культурны ландшафт мястэчка Любча:	
у пошуках сваёй спадчыны	260
Любчанскі замак: уладальнікі і стваральнікі.	263
Сваё і чужое: пераадоленне межаў	265
Культурныя ландшафты: тэорыя і практыка	269
Культурны ландшафт Любчы ў гістарычнай перспектыве.	271
Сённяшні культурны ландшафт Любчы: страты і набыткі.	279
Мясцовае насельніцтва і яго ўдзел у захаваньні культурнага ландшафту.	285
РАМАН ЗАБЕЛА. Аб’ёмна-планіровачная структура Любчы як гістарычны помнік	291
Гістарычныя ўмовы ўзнікнення Любчы. Развіццё паселішча ў XIII — пачатку XVI ст.	292
Фармаванне паселішча як адзінага архітэктурна-планіровачнага ансамбля ў пачатку XVI—XVII стст.	294
Перыяд стагнацыі канца XVII — пачатку XIX ст.:	
дэградацыя архітэктурна-планіровачнай кампазіцыі мястэчка	299
Развіццё паселішча ў пачатку XIX — першай палове XX ст.	300
Развіццё паселішча ў другой палове XX — пачатку XXI ст.	302
Каштоўнасць аб’ёмна-планіровачнай структуры Любчы	302
Падсумаванне	304
ЯНА МАРЧУК. Парк у Любчы: роля і каштоўнасць у складзе замкавага комплексу XVI — пачатку XX стст.	305
Гісторыя Любчанскага маёнтка ў другой палове XIX—XX стст.	306
Характэрныя рысы Любчанскага маёнтка другой паловы XIX — пачатку XX стст.	310
Сучасны стан	315
Каштоўнасць Любчанскага парку і яго роля ў Любчанскім замкавым комплексе.	318
Высновы.	321
ВОЛЬГА СЯМАШКА. Культурныя ландшафты Крэва:	
досьвед інтэрпрэтацыі	331
Крэва як супольнасць жыхароў.	335
Крэва як сукупнасць знакавых мясцін	342
АНДРЭЙ ШУЛАЕЎ. Гістарычны цэнтр Крэва як нацыянальны запаведнік	354
Гістарычнае развіццё паселішча.	355
Гістарычны цэнтр Крэва як элемент міжнароднай культурнай спадчыны.	366
Крэва як элемент Менска-Віленскага тракту	366

Крэва як элемент франтавой лініі Першай сусветнай вайны	367
Крэва як элемент мураванага замкавага пояса Вялікага Княства Літоўскага і аб'ект спадчыны ганзейскай цаглянай готыкі	368
Праект гістарычнага цэнтра вёскі Крэва.	369
Праект зонаў асаблівага рэжыму рэканструкцыі гістарычнага цэнтра Крэва	369
Агульныя прапановы па рэгенерацыі гістарычнага цэнтра.	370
Нацыянальны гісторыка-культурны запаведнік «Крэва».	372
Палажэнне аб нацыянальным гісторыка-культурным запаведніку «Крэва» (праект)	373
Высновы.	376
КАЦЯРЫНА СЦЕПАНЦОВА. Аднаўленне культурных збудаванняў Віцебска ў кантэксце сучаснай тэорыі спадчыны	377
Архітэктурныя асаблівасці адноўленых цэркваў і гісторыя іх знішчэння.	378
Аднаўленне віцебскіх храмаў	384
Дабравешчанская царква	384
Увакрасенская царква	388
Успенскі сабор.	392
Асаблівасці ўспрыняцця рознымі катэгорыямі гараджан адноўленых цэркваў	396
ВОЛЬГА КУКУНЯ, ТАЦЦЯНА КОСЦІЧ. Бітва пры Студзёнцы: найноўшыя спробы аховы культурнага ландшафту	405
Масты	412
Бітва на левым беразе ракі Бярэзіна	417
Бітва на правым беразе Бярэзіны.	419
ГІСТАРЫЧНЫ ДОСВЕД	
ЯРАСЛАЎ МАРЫЯН ВАЙЦЯХОЎСКІ. Стары замак у Гародні	425
Уступ.	427
Гісторыя забудовы замкавай гары. Сярэднявечны замак	432
Муры і спосаб іх муроўкі	448
Кутныя зрзеры	450
Сярэдні зрзер.	455
Вокны	457
Атык	460
Галерэя.	466
Страфіта.	470
Планіроўка ўсёй пабудовы.	473

Планіроўка галоўнага корпуса	476
Знешні выгляд замка	483
Гісторыя перабудоў замка	485
Аўтарства, роля і значэнне замка Баторыя ў гісторыі польскага мастацтва	488

СТАНІСЛАЎ ЛОРАНЦ. Кансервацыя руінаў замкаў на Віленшчыне і Наваградчыне	492
Крэва	495
Вільня	500
Трокі	505

РАМУАЛЬД ГЮРТЛЕР. Кансервацыйныя работы на Замкавай гары ў Наваградку. Агульная справаздача.	520

СТРАЧАНАЯ СПАДЧЫНА

ЮЛІЯ ШЭСТАК. Страчаная спадчына Нясвіжа: <i>Domus Capitanei</i> Мікалая Радзівіла Чорнага	532

РЭЦЭНЗІЯ

СЦЯПАН СТУРЭЙКА. Гістарычная антрапалогія ў Беларусі: эксперымент працягваецца	564
Выданне, якое разглядаецца ў рэцэнзіі: <i>Ното Historicus 2012. Гадавік антрапалагічнай гісторыі. — Вільня: ЕГУ, 2012. — 526 с.</i>	